

Міністерство освіти і наук і України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Факультет мистецтв
Кафедра теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової
підготовки вчителя

**Теорія і методика виховання художньо-
обдарованої особистості у закладах
мистецької освіти**

**ЗБІРНИК СТАТЕЙ
VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

ЧАС МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

17 – 18 жовтня 2019 року

Частина II

TIME OF ART EDUCATION

Collection of Articles VII of the All-Ukrainian Scientific-Practical
Conference

«Theory and methods of education of the artistically gifted person in the
institutions of art education»

Харків
Україна
2019

УДК 37.032

ББК 85я43

Ч-24

Редакційна колегія

Калашник М.П. – доктор мистецтвознавства, професор

Матвеева О.О. - доктор педагогічних наук, професор

Полубоярина І.І. – доктор педагогічних наук, професор

Смирнова Т.А. - доктор педагогічних наук, професор

Соколова А.В. - доктор педагогічних наук, професор

Тарарак Н.Г. - доктор педагогічних наук, професор

Тушева В.В. - доктор педагогічних наук, професор

Перетяга Л.Є - доктор педагогічних наук, професор

Фомін В.В. – доктор педагогічних наук, професор (голов.ред.)

Бурма А.В.- кандидат педагогічних наук, доцент

Затверджено редакційно видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Протокол № 6 від 05.11.2019

У збірнику подано статті VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти». Збірник розрахований на студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, здобувачів, педагогічних і науково-педагогічних працівників науково-дослідних інститутів, ЗВО, учителів мистецьких шкіл.

Ч-24 Час мистецької освіти «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти: зб. статей VII Всеукраїнської наук. - практ. конф. 17-18 жовтня 2019 року) , ч. II / заг. ред. В.В. Фомін – Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2019 – 268 с.

ISBN 978-617-7298-28-0

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

Автори статей несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.

Мова видання: українська, англійська.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, 2019

УДК 37.032

ББК 85я43

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019

Людмила Коваль

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ХУДОЖНЬОГО ЗМІСТУ ВОКАЛЬНОГО ТВОРУ
ЗАСОБАМИ АКЦІОНІЗМУ 215

Вікторія Кириченко

ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ НАДІЙНОСТІ МАЙБУТНІХ
ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНОЇ
ПІДГОТОВКИ 221

Галина Маслюкова

ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНИХ АКСЕСУАРІВ ТА ЇХ ПОЄДНАННЯ 226

Наталія Очеретна

ЗАСТОСУВАННЯ ФАКТУР В ДИЗАЙНІ ОДЯГУ 231

Олена Палеха

ЕКЛЕКТИКА В ОДЯЗІ..... 238

Галина Слободенюк

ПОСТАНОВКА МЮЗИКЛУ ЯК ФОРМА ПОЗААУДИТОРНОЇ
РОБОТИ 243

Марія Григорівна Куратова, Наталя Бабій

МЕТОДИКА СТВОРЕННЯ МІСЬКОГО ПЕЙЗАЖУ ДЛЯ ДИЗАЙНУ
ІНТЕР'ЄРУ..... 247

Діана Соловійова

БРЕНД-КОМУНІКАЦІЯ ТА РЕБРЕНДИНГ ЯК ЗАСІБ
КОНСТРУЮВАННЯ 253

Дарина Сафронова

МЕТОДИКА ТА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ МАКЕТУ ДЛЯ
ВИГОТОВЛЕННЯ ШПАЛЕР 256

VI. Виконавська майстерність майбутнього вчителя мистецьких дисциплін

УДК 681.01

Наталія Очеретна

*Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди,
факультет мистецтв,
бм група*

ЗАСТОСУВАННЯ ФАКТУР В ДИЗАЙНІ ОДЯГУ

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент, член спілки дизайнерів України, завідувач кафедри дизайну Л. С. Григорова

У статті розглянуто поняття «фактура» та її класифікація за групами згідно своєї структури та зовнішнього виду; виділено способи створення фактурних поверхонь; представлено приклади застосування фактур в дизайні одягу провідних дизайнерів світу.

Ключові слова: фактура, структура, тканина, полотно.

The term “texture” its group classification according to its structure and appearance are considered in the article; ways of creating of texture surfaces are highlighted; examples of texture application in clothing design are listed.

Keywords: texture, structure, fabric, cloth.

Постановка проблеми та її актуальність. В даний час найкрупніші дизайнери і модельєри світових столиць моди переживають період пошуку нових видів фактур матеріалів та їх поєднання між собою задля подальшого розвитку світової моди. У зв'язку з цим представляє інтерес проаналізувати види фактур, підходи до їх створення та поєднання між собою. Актуальність даного дослідження пояснюється необхідністю залучення до створення еко-

VI. Виконавська майстерність майбутнього вчителя мистецьких дисциплін

матеріалів з «відходів» моди для пошиття нового одягу, які могли б замінити свої натуральні аналоги у зв'язку з екологічною ситуацією у світі.

Аналіз основних досліджень і публікацій з поданої теми свідчать, що тема застосування фактур в дизайні одягу може бути розглянута більш детально, а отримана інформація може бути ретельно згрупована.

Мета статті. В статті переслідується мета розглянути та проаналізувати види фактур, способи їх створення та їх використання в дизайні одягу.

Виклад основного матеріалу. У світі сучасної моди, не зважаючи на технологічні інновації, незмінно важливою залишається така характеристика поверхонь тканин і текстильних матеріалів, як фактура. Існує багато визначень терміну «фактура». Проаналізувавши декілька інформаційних ресурсів, ми відібрали декілька найбільш вдалих визначень цього поняття. Фактура – це особливість художньої техніки [2]; це поверхня форми, яка створює зовнішній вигляд виробу та визначає його зоровий образ [6]. Термін «фактура» характеризує особливості обробки та оздоблення тканини, трикотажного або нетканого полотна [5].

В дизайні костюму фактура є одним з головніших засобів художньої виразності, що найбільш явно відображає особливості будови та обробки поверхні костюму, а також своєрідність художньої техніки виконання [2].

З поняттям фактури тканини тісно пов'язане поняття структури, в залежності від якої колір тканини може здаватися або більш щільним, або прозорим. Так, один і той же колір на шовковому прозорому шифоні і ситці буде виглядати по-різному: на шифоні він буде легким, на ситці – щільним [1].

Грунтуючись на даних багаторічних досліджень фахівців в сфері дизайну текстилю, можна сформулювати деякі особливості кольорово-фактурного сприйняття виробів з текстилю, які повинен знати дизайнер, проектуючи нову колекцію з урахуванням фактури: білий колір і теплі кольори виділяють фактуру тканини краще, ніж холодні кольори; світлі кольори сприймаються більш легкими, а темні – важкими; теплі кольори сприймаються більш

VI. Виконавська майстерність майбутнього вчителя мистецьких дисциплін

щільними, ніж повітряні холодні; чим менше насичений колір, тим він темніше, а також чим грубіше фактура тканини, з якою з'єднується даний колір, тим більш важкою здається тканина; більш насичені і світлі кольори мають властивість «виступати», а малонасичені і темні – «відступати» [1].

Використовуючи різноманітні фактурні поверхні в проектуванні костюму, дизайнер повинен урахувати естетичну, утилітарну, економічну функції. Естетична функція відповідає за образ людини та за асоціативне сприйняття костюму. Під утилітарною функцією мається на увазі функціональність, практичність, зручність та комфорт підчас носіння виробу. Фактурна поверхня повинна бути не тільки красивою, але й практичною при експлуатації. Економічна функція передбачає пошук оптимального рішення для втілення дизайнерської ідеї [7]. Фактури можна класифікувати за чотирма групами. 1-ша група – матова: натуральна вовна, бавовна, льон, пенька, конопля, джут і т.п. 2-га група – блискуча: атлас (з натурального шовку або з віскозних та ацетатних ниток в поперечній нитці та бавовняних в основі), парча та об'яр. Блискуча поверхня цих тканин робить вечірній туалет ефектним та різдвяним. Блискучі срібні та золоті нитки в сучасному текстилі замінюються металізованою ниткою – метанітом чи радужною плівкою. А відділка «лаке» дозволяє зробити поверхню тканини гладкою та блискучою, як у атласу. 3-тя група – стиснута (такий ефект носить назву «клоке»). Такий ефект в двущарових тканинах отримують за допомогою декатування (обробкою водяним паром або гарячою водою), що призводить до усадки. У результаті різниці усадки обох шарів відбувається стискання матеріалу. Шар, який не повинен сісти, містить капронові, ацетатні, поліефірні та комплексні нитки. Для нанесення на тканину тиснення застосовують каландрування. Каландр – це машина, що складається з системи валів, між якими пропускають матеріал. Таким чином можна додати поверхні лиск та глянець. 4-та група – пухнаста. Цієї фактури досягають електрофлакируванням (імітацією бархатистості), фулеровкою і начісуванням. До таких тканин відносять фланель-бавовняну або

VI. Виконавська майстерність майбутнього вчителя мистецьких дисциплін

вовняну тканину полотняного сплетіння з пухнастим начісом з двох боків, шевіот – м'яку, ворсисту, вовняну, костюмну тканину, шотландку – картату тканину з начісом з виворітного боку, а також трикотажні вироби з хутра і ангорської вовни [5].

Тенденції в сучасних поточних сезонах на дизайн костюму змушують дизайнерів шукати нове формоутворення, конструктивні лінії, нові декоративні елементи і фактурні поверхні полотна. Перспективним напрямком при створенні сучасного костюму є пошук авторських фактурних полотнищ. Для їх створення використовуються різноманітні прийоми виготовлення: термічний, клейовий, в'язально-прошивний, повітряний, водний і тканий метод. Новим прийомом в моделюванні одягу є поєднання в одному виробі традиційних обробок, малюнків тканин (див. рисунок 1) і активних насичених фактурних поверхонь [2].

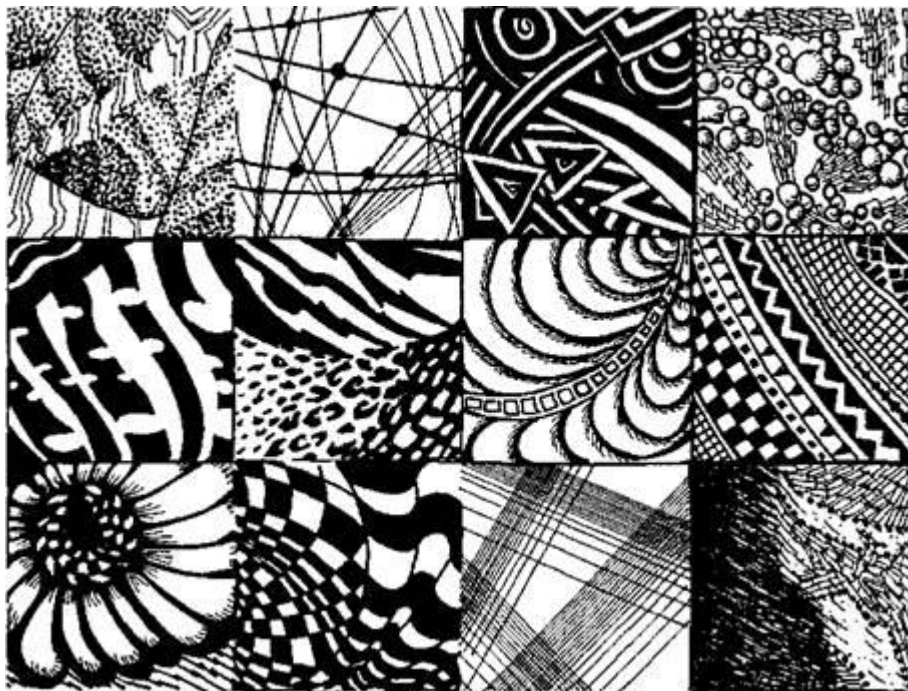

Рисунок 1 – малюнки тканин в колекціях одягу 2000 р.

У композиційні елементи форми крім конструктивних ліній входять обробки різного виду: тканиною (іншого кольору або фактури); вишивкою (нитками, бісером, стеклярусом, пастками); фурнітурою (гудзиками, кнопками, декоративними застібками, петлями, пряжками та ін.); блискавками (обробка

VI. Виконавська майстерність майбутнього вчителя мистецьких дисциплін

застібок, кишень, кокеток); декоративними рядками, стежною; іншими матеріалами (трикотажем, хутром натуральним і штучним, шкірою, оксамитом); кистями, бахромою, тасьмою, мереживом, кантами, стрічками; аплікацією і штучними квітами; драпіровками тканини і ін. Єдиним правилом у композиційному застосуванні обробок є дотримання почуття міри [2].

При створенні тканини може використовуватися різний волокнистий склад нитки, що дозволяє добитися фактурного ефекту. Нитка може бути: матовою, блискучою, буклірованою, металізованою, об'ємною, ворсовою. Додаткових фактурних поверхонь можна добитися використанням: вишивки, перфорації, стрічки, пришивні елементи, заціпки, складки, розтяжки, тертя, тиснення, нанесення об'ємних малюнків, фотограми, випалювання [2].

Прикладів серед дизайнерів та брендів, які успішно задіяли фактуру у своїх колекціях, існує велика кількість. Італійський бренд Missoni створив трикотажну колекцію Осінь-Зима 2018-2019 (див. рисунок 2) на основі геометрії ломаних та прямих ліній яскравої палітри та анімалістичних узорів на трикотажних платтях і пальто [8].

Рисунок 2 – застосування фактур на прикладі італійського бренду Missoni

В колекції Алессандро Мікеле для Gucci «Осінь-Зима 2018-2019» важливою складовою стали аксесуари, які виражалися в появі на костюмах «додаткових» голів в руках, ручних драконах, національних елементах, таких як чалма, балаклави, чохли для одягу поверх одягу (див. рисунок 3). Окрім того колекція багата на такі елементи: вишивка, довгу та коротку бахрому,

VI. Виконавська майстерність майбутнього вчителя мистецьких дисциплін

драпіровки, складки, лакову шкіру, трикотажні полотна, рюши, оборки, хутро та аплікації [4]. Ця колекція поєднує у собі стилі фактур, які, здавалося б, неможливо поєднати між собою: трикотажна в'язана маска з елегантним блискучим піджаком та східною чалмою, чи клітчата довга спідниця з розписною блузою та інше.

Рисунок 3 – колекція Алессандро Микеле «осінь-зима 2018-2019»

У свою чергу Карл Лагерфельд в своїй колекції Chanel «Осінь-Зима 2018-2019» (див. рисунок 4) продемонстрував багатство візерунково-рельєфних фактур у поєднанні з гладкими [3].

Рисунок 4 – осіння колекція Карла Лєгерфельда

VI. Виконавська майстерність майбутнього вчителя мистецьких дисциплін

Висновки. За видом фактури підрозділяються на 4 групи: матова, блискуча, стиснута, пухнаста, кожна з яких створюється особливим способом. Дизайнерські фактурні полотна можуть створюватися поєднанням декількох груп фактур з додаванням різноманітних аксесуарів. Основними способами створення фактур є термічний, клейовий, в'язально-прошивний, повітряний, водний і тканий метод, а також поєднання традиційних обробок, малюнків тканин і активних фактурних поверхонь. Отримані фактури вписують в образ таким чином, щоб вони гармонічно, лаконічно, і з тим цікаво виглядали на костюмі.

Перспективи подальших розвідок. Розробка нових способів створення фактурних поверхонь дизайнерами з використанням незвичних для цього процесу матеріалів для більшої ефектності.

Список використаних джерел

1. Яковец І. А. (2007). Вісник ХДАДМ. Выразительные возможности в дизайне текстиля, 186-187.
2. Влияние фактуры на современный костюм. Retrieved from <https://www.eduherald.ru/ru/article/view?id=18350>
3. Мистический лес от Карла Лагерфельда. «Осень-зима 2018-2019». Retrieved from <https://prm.ua/ru/misticheskiy-les-ot-karla-lagerfelda-dom-modyi-chanel-predstavil-novuyu-kollektsiyu-osen-zima-2018-2019/>
4. Ручной дракон, головы в руках и новые кроссовки: Gucci «Осень–зима 2018/2019». Retrieved from <https://www.lofficielrussia.ru/fashion-week1/gucci-fw-2018-highlights>
5. Фактура. Retrieved from <https://studfiles.net/preview/1843274/page:7/>
6. Фактура в композиции костюма. Retrieved from https://studopedia.su/18_143739_faktura-v-kompozitsii-kostyuma.html
7. Художественное конструирование одежды. Retrieved from https://abc.vvsu.ru/books/1_hud_kons/page0010.asp
8. Missoni «Осень – зима 2018/2019». Retrieved from <https://vogue.ua/collections/missoni-osen-zima-2018-2019.html>